

17

P. d. 38
Cont

Th. hist. R. IV. 150. 762.

201.

20

LIBELLUM
E S A I Æ
CAPITE XIIX

Interpretibus obscurum

*Publice recensabit ac illustrabit
proximo die Lunæ*

d. XI. Sept.

Ann. MDCCXIII.

HERMANNUS von der Gardf.

HELMSTADT,

Typis GEORG-WOLFGANGI HAMMII, Acad. Typogr.

22

Auditoribus, Fontium sacrorum cultoribus,
ingenuis & indefessis.

Pertexuimus, superiori mense Augusto, geminam, nobilem, & usu abundantem doctrinam, de *Accentuatione*, aut *Fontium hebraicorum pronuntiatione*, nec non de *re veterum Hebræorum musica*. Conjunximus utrumque argumentum præclarum, non, quod accentuatio hebræorum ex autorum instituto musicæ sint notæ, sed, quod *decens & mascula pronuntiatione*, non quidem cantus sit, modulationis tamen & asseverationis virtute aliquantisper ad decorem cantus accedat. Quomodo Ciceroni, Quintiliano, aliisque veteribus, *digna autoris lectio & viva pronuntiatione* obscurus appellatur cantus. Quæ *soni affinitas*, in *varia vocis inflexione*, in dictione vel lectione, & musica, diversum utrumque argumentum combinare, per intervalla tamen sua illustrare, vestri studium & enixum profectuum vestrorum desiderium suavit. Utraque res, ardua profecto, nusquam ferme pro dignitate satis vel explorata vel explicata.

Fontium *lectio* aut pronuntiatione *vulgata*, sine sono, sanguine & nervis, sine sensu & usu. *Præceptis*, & peritissimorum,): (2 rum,

rum, libelli cujusdam, in Mose aut prophetis, *recitatio*, nec intervallis suis justis, longis & brevibus, distincta, nec diversa vocis flexione, elatae aut depressae, divisa, non sermo est, ut oportebat, non lectio, sed tumultus, strepitus, unius plerumque soni fluctus semper idem. Qualis *tumultuaria Fontium sacrorum profusio*, incondita lectio, legentem non juvat, & audientem fallit, ut neuter capiat aut intelligat. Ni sit, in ipso lectionis cursu, in vocibus, vocumque syllabis, suis locis, *iusta remora*, magna aut parva; *præcipitium*, ut est *vulgatum*, iudicium mentis, de sensu & scopo autoris, suffuratur & extinguit. Ni quoque, pro suis intervallis, *soni sit mutatio*, pro rerum & affectuum, in scriptore, diverso habitu, lectio est frigida, exsucca, exsanguis, tædiosa, inanis, & sine insigni fructu. Utrumque pronunciationis aut lectionis momentum, suis vinculis cohærens, vitam scriptori addit, lectori iudicium, auditori fructum. Debita in legendo orationis interstitia, & aptæ suis locis suavesque remoræ, cum congrua, modesta, gravi, nativa, non quæsitâ, vocum & soni intentione ac remissione, scriptorem sistunt vivum, vegetum, præsentem, qui coram dicere videatur.

Non existimandum, peculiarem illam esse Hebraicorum Fontium lectionem, quæ ab aliorum autorum lectione discedat. Norunt periti & sagaces Scholarum rectores, suoque exemplo in autoribus explicandis demonstrant, quanta sit *dignitas, in Poëtarum, Historicorum, oratorum, grecorum ac latinorum, vernaculorum pariter, genuina, mascula & apposita pronunciatione*. Horum siquidem est, floridis illis ætatis annis, in digna autorum quorumcunque recensione, os mentemque discipulorum formare, ut scriptorem. poëtam, oratorem, historicum, legendo & pronuncians vivum sistere discant, qui coram eloqui credatur, quæ quondam scripsit.

Vir-

Virgili, Horatii, sermo dulcis, ligatus, nisi, in mollissimis illis vinculis, distinguatur, retineatur, suaviter diducatur, sonoque apto & vario, pro vinculis illis plus minusve tensis aut laxatis, animetur, susurrus est, somnium est, aut balbuties, sine dulcedine, sine sale, sine omni virtute. Ast, ubi, in ipsis istis sermonis poëtici vinculis, in pronunciando, sua supr retinacula & intervalla, pro eorumque varietate, pro affectuum gradibus, sonorum justa temperatura, Poëtæ os & frons coram inspicitur, nervi in manibus videntur, Virgilius auditur, præsens, cum voluptate & fructu infinito. Ciceronis oratio, in præcipiti nostro ore, frontem viri obnubit, os claudit, fauces obturat, ut non vir dicere, sed dormiens stertere videatur, aut vix ac ne vix quidem spirare. Sed sui oris sonus, pro intervallis suis, virum è mortuis suscitatur, colorem fronti reddit, & ori animam atque calorem confert. Discitur florente ætate feliciter, prompte, lubenter, & sine discendi fatietate, ubi autores, sine discrimine, digne & decenter efferruntur ac pronunciantur. Quæ scriptorum est vita, & ad verum plenumque sensum via regia.

Quod omnes autores recensendi sibi vindicant, sacri scriptores pari jure sibi tribuunt, si non majori. Quo sunt res majores, digniores, celsiores, eò & scripti talis lectio sit curatior, distinctior, vegetior & numerosior. Hanc monumenta sacra recte digneque legendi vim, & venerabilem usum, Hebraeorum gens juvare contendit curioso & curato signorum apparatu, qui pro rerum & affectuum in scriptore variatione, tum sermonis & vocum, syllabarum etiam, suis locis, justa intervalla, minora, maiora, tum pro intervallis illis sonum quoque flexum, elatum aut remissum, luculenter, concinne & artificiose effigiarer. Qui accentuum, aut signorum horum, usus inexplicabilis, pro decora, venerabili, gravi pronuntiatione.

):(3

In-

Instrumentorum pariter sacrorum, in ecclesia veteri Judaica, ingenti numero, *notitia*, ut jucunda, ita pro veteri cultu sacro cognoscendo, summe est necessaria. Scire oportet, *quæ in sacris fuerit rei musicæ conditio*, quæ plus millies in monumentis sacris attingitur. *In quotidianis sacrificiis matutinis*, מִזְמֹר, *quis chorus musicus*: Quis Levitarum cantus: Qui sacerdotes isti choro adjuncti: Quæ horum instrumenta musica: Quantus in quotidiano illo choro musico Levitarum numerus: Quæ, pro spectabili perenni numero, diversa instrumenta musica, inter singulos distributa: Quæ in musica in feriis publicis differentia: Quæ extraordinariis fatibus & casibus mutatio: Quæ & in *singulari Collegio musico*, in templi meditullio, noctibus festi tabernaculorum, celebritas, festivitas, & religio publica, in omnis generis instrumentorum concentu, non sine vario cantu, nec interdum sinetripudiis, quæ orienti in sacris non insueta.

Singula autem isthæc *organa musica*, pro permagna suppellectili, prout à scriptoribus sacris sunt commemorata, sive in libris historicis, sive in Psalmis eorumque inscriptionibus, verè & exacte describere, res credita hætenus desperata, Judæos inter & Christianos. Kircherus in *Musurgia sua*, in hoc argumento remotæ antiquitatis tam parvus, tam tacitus, ut, cum non penetraret, saltu præterire maluisse quàm vel nominare videatur. Quæ ex Schilte Haggibborim, Judaico commentario, nimis prona fiducia, adfert, æque parum consonant; quod Judæi à Christianis quondam similia acceperint, fide æque temeraria, & sibi vindicarint. Quod artificium millies illis placuit, fortuna indignante. Æmulati nostros, nec feliciter, quia imperite. *Hæc ætas rebus prisca dignoscendis aptior paulo, indies illis, ignotis hætenus, viam & lucem monstrat.* Qua fati be-

benignitate & nos usi, in illis figillatim explicandis. Sint nervi aliqui, adhuc, pro veritate penitus cognoscenda, intendendi, utimur praesentibus iisque gaudemus. Memores semper effati veteris, quod *superiori die lune, IV. Sept.* quando ante nundinarum ferias, praclarum hoc argumentum absolvimus, recensere contigit:

Ἐι τις ὄλβος
ἐν ἀνθρώποισι,
ἀνευ καμάρῃς ἔφαινεταί.
Ἐκ δὲ τελευτάσει νιν,
ἥτοι σήμερον,
Δαίμων.
Τόγε μόρσιμον,
ἔπαρφυκτόν.
Ἄλλ' ἔσαι χρόνος ἔτος,
ὅς καὶ τιν' ἀελπίτια βαλῶν,
ἐμπαλιν γνώμας,
τὸ μὲν δώσει,
τὸ δ' ἔπω.

Si quae est, & in artibus ac disciplinis excolendis, veritateque investiganda, felicitas, non sine magno hominum constat labore. Deus autem, & vel hodie, dum minime credimus, eam perficere

re potis est. Erit sane tempus, quod, tametsi studium appareat
desperatum, præter expectationem quedam largiatur, etsi aliqua
differat.

Quando igitur, illis rebus pro scopo & fato expeditis,
incidit in orationibus Esaiaë, c. XIII. mentio peregrina
vocis צלצל, quam *cymbalum* volunt Commentatorum & in-
terpretum non postremi, libet, in gratiam auditorii soler-
tis, integrum libellum Esaiaë, c. XIII. nullibi apud interpre-
tes consonantem, publice recensere. Ut liqueat, non instru-
menti musici, sed regionis & populi hic esse characterem.
Quod pro veteris etiam historiae & geographiæ studio, opti-
mo & certissimo Exegeteos præsidio, magis magisque illu-
strando, admodum ipectabile erit momentum. Ordie-
mur hanc operam, proximo die lunæ, deo providente.

P. P. in Academia Julia A. MD CC XIII.
die IX. Sept.

AB: 153257

ULB Halle 3
003 122 484

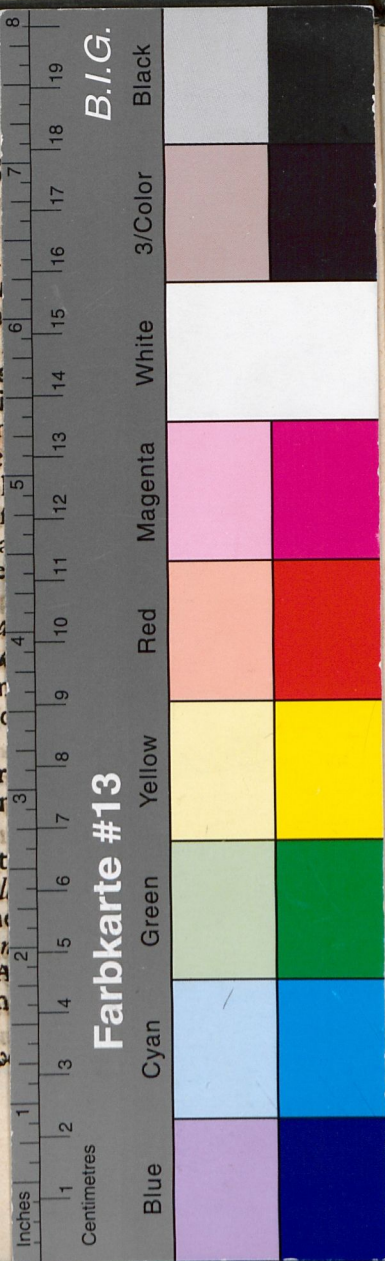
GA

R

V017

20

LIBELLUM
E S A I Æ
CAPITE XIX
Interpretibus obscurum

*Publice recensabit ac illustrabit
proximo die Lunæ*

d. XI. Sept.

Ann. MDCCXIII.

HERMANNUS VON DER GARDF.

HELMSTADT,

Typis GEORG-WOLFGANGI HAMMII, Acad. Typogr.

22

